

Prins Mauritsstraat 17, 4141 JC Leerdam, Postbus 75, 4140 AB Leerdam

T +31 345 63 96 96 W rps.nl

NATUURTOETS FLORA- EN FAUNAWET DIE BUYTENWEYE - DELFT

Opdrachtgever
Contactpersoon

Wonen à la Carte B.V.
de heer D. Sandwijk

RPS advies- en ingenieursbureau bv

Referentienummer

1507196A01-R16-767

Projectleider

T. Denayere

Auteur

S.D.M. Tummers

Datum

15 december 2016

Versie

definitief, versie 3

paraaf voor akkoord:

Tom Denayere
Teamleider Natuur, Recreatie en Waterbeheer

Dit rapport is vertrouwelijk. Geen enkel deel van dit rapport mag aan derden openbaar worden gemaakt zonder schriftelijke toestemming van RPS advies- en ingenieursbureau bv of van de opdrachtgever.

INHOUDSOPGAVE

1.	INLEIDING	4
1.1.	Aanleiding	4
1.2.	Doel natuurtoets.....	4
1.3.	Flora- en faunawet in het kort	4
2.	OPBOUW NATUURTOETS	6
2.1.	Projectgebied en werkzaamheden	6
2.2.	Inventarisatie.....	6
2.2.1.	Beschikbare gegevens	6
2.2.2.	Veldgegevens beschermde soorten	7
2.2.3.	Veldgegevens biotopen	7
2.3.	Effectanalyse voorgenomen werkzaamheden.....	7
2.4.	Bepaling mitigerende en compenserende maatregelen	7
2.5.	Toetsing aan Flora- en faunawet	7
3.	PROJECTGEBIED EN WERKZAAMHEDEN	8
3.1.	Ligging en omschrijving projectgebied	8
3.2.	Ontwerp, werkzaamheden en planning	9
3.2.1.	Planning	9
4.	INVENTARISATIE	10
4.1.	Beschikbare gegevens	10
4.2.	Uitgevoerde veldinventarisatie.....	10
4.3.	Aanwezige of te verwachten soorten.....	11
4.4.	Vaatplanten.....	11
4.5.	Zoogdieren.....	11
4.6.	Vogels	12
4.7.	Reptielen, Amfibieën en Vissen.....	13
4.8.	Ongewervelden.....	13
4.9.	Overzicht van de in het projectgebied aanwezige beschermde flora en fauna	13
5.	EFFECTANALYSE	15
5.1.	Zoogdieren.....	15
5.2.	Vogels	16
5.3.	Amfibieën	16
6.	MAATREGELLEN	17
6.1.	Algemene voorzorgsmaatregelen	17
6.2.	Soortgerichte maatregelen	17
6.2.1.	Gebruik bouwverlichting tijdens bouwwerkzaamheden	17
6.2.2.	Behoud van houtige opgaande begroeiing.....	17
6.2.3.	Straat- en buitenverlichting	18
7.	TOETSING AAN DE FLORA- EN FAUNAWET	20
7.1.	Wettelijk belang project.....	20
7.2.	Noodzaak aanvragen ontheffing Flora- en faunawet.....	20
7.3.	Wet natuurbescherming.....	20
8.	SAMENVATTING EN CONCLUSIE	21
8.1.	Samenvatting	21
8.2.	Conclusie	22
9.	BRONNEN	23

BIJLAGEN:

- 1 Natuurwetgeving
- 2 Resultaat Quickscanhulp.nl
- 3 Verspreidingskaart vleermuisonderzoek
- 4 Ontwerp projectgebied
- 5 Aanwijzing te behouden/planten bomen

1. INLEIDING

1.1. Aanleiding

Aan de Chopinlaan te Delft is Wonen à la Carte voornemens woningen te bouwen op een braakliggend terrein. Voor deze nieuwbouwontwikkeling heeft middels een oriënterend veldbezoek, een uitgevoerd vleermuisonderzoek conform het vleermuisprotocol 2013 en de benodigde toetsing aan de Flora- en faunawet plaatsgevonden.

1.2. Doel natuurtoets

Het doel van de natuurtoets is het in beeld brengen van de beschermde planten- en diersoorten die voorkomen in het projectgebied. Informatie hierover is noodzakelijk, omdat op deze wijze getoetst kan worden of voor de voorgenomen ingreep ontheffing in het kader van de Flora- en faunawet noodzakelijk is. Ook kunnen aan de hand van de verkregen informatie, indien nodig, compenserende en/of mitigerende maatregelen worden voorgesteld.

Bij ruimtelijke ingrepen zoals het woningbouwproject moet worden getoetst of sprake is van strijdigheid met de Nederlandse natuurwetgeving. Bij dit project moet rekening worden gehouden met de Flora- en faunawet (zie ook bijlage 1). De Natuurbeschermingswet is hier niet van toepassing omdat het projectgebied niet in of nabij een Vogel- en/of Habitatrictlijngebied ligt. Het projectgebied ligt niet binnen het Natuurnetwerk Nederland (NNN)¹.

Dit rapport dient meerdere functies. Enerzijds wordt in dit document verslag gedaan aan de initiatiefnemer (Wonen à la Carte) van het uitgevoerde onderzoek naar beschermde soorten in het projectgebied. Daarbij wordt ook aangegeven welke maatregelen en vervolgstappen genomen moeten worden voor een correcte uitvoering van het project. Anderzijds bevat dit rapport de ecologische onderbouwing voor een (eventuele) ontheffingsaanvraag bij het bevoegd gezag.

1.3. Flora- en faunawet in het kort

De Flora- en faunawet is gericht op de duurzame instandhouding van in het wild levende planten- en diersoorten en is sinds 1 april 2002 in werking. Deze wet heeft een aantal verbodsbepalingen, maar ook voorwaarden waaronder bepaalde handelingen mogen plaatsvinden. De Flora- en faunawet geeft uitvoering aan de nationale en internationale doelstellingen voor de natuurbescherming in Nederland, samen met de Natuurbeschermingswet.

De via de Flora- en faunawet beschermde soorten zijn in drie categorieën onderverdeeld:

- tabel 1 - algemene soorten,
- tabel 2 - overige soorten,
- tabel 3 - soorten genoemd in bijlage IV van de Habitatrictlijn of in bijlage 1 van de AMvB en vogels.

Voor soorten uit tabel 1 geldt een algemene vrijstelling van de ontheffingsplicht zolang er zorgvuldig gehandeld wordt. Soorten uit tabellen 2 en 3 genieten een zwaarder beschermingsregime. Bij ruimtelijke ingrepen waarbij schade verwacht wordt ten aanzien van tabel 2-soorten kan in sommige gevallen volgens een goedgekeurde gedragscode gewerkt worden.

Wanneer voor tabel 2-soorten voldoende mitigerende maatregelen kunnen worden genomen om de negatieve effecten van de uitvoeringswerkzaamheden (ingreep) op beschermde soorten te voorkomen, is een ontheffing in het kader van de Flora- en faunawet niet nodig. De mitigerende maatregelen

¹ Het Natuurnetwerk Nederland (NNN) is het Nederlands netwerk van bestaande en nieuw aan te leggen natuurgebieden. In de wet heet dit de Ecologische Hoofdstructuur (EHS). Het netwerk moet natuurgebieden beter verbinden met elkaar en met het omliggende agrarisch gebied.

dienen dan wel duidelijk beschreven te worden in een ecologisch werkprotocol, toegespitst op het onderliggende project. Is het niet mogelijk om voldoende mitigerende maatregelen te nemen voor tabel 2-soorten, dan dient een ontheffing in het kader van de Flora- en faunawet te worden aangevraagd.

Wanneer voor tabel 3-soorten negatieve effecten niet kunnen worden voorkomen, dient een ontheffing in het kader van de Flora- en faunawet te worden aangevraagd. Hiervoor dient een alternatievenafweging te worden opgesteld en het wettelijk belang te worden aangetoond.

NB: Vanaf januari 2017 zal de nieuwe Wet natuurbescherming in werking treden. Hierbij worden de huidige Flora- en faunawet, Natuurbeschermingswet en Boswet samengevoegd tot één wetgeving. Ten aanzien van de huidige beschermde soorten via de Flora- en faunawet zal een verandering plaatsvinden waarbij voor sommige soorten de beschermingsstatus vervalt en voor andere soorten mogelijk zwaarder wordt. Wat de daadwerkelijke gevolgen van de nieuwe natuurwetgeving exact gaat inhouden is op dit moment echter nog niet duidelijk. Wanneer dit wel het geval is en voor onderhavig project aan de orde is, kan aanvullend advies worden gegeven.

Onder deze wet hebben vleermuizen eenzelfde beschermde status als onder de huidige wetgeving. Derhalve zijn de bevindingen en conclusies ook bij ingang van de nieuwe Wet natuurbescherming van kracht.

2. OPBOUW NATUURTOETS

In dit hoofdstuk wordt de opbouw en inhoud van de natuurtoetsrapportage beschreven. In de volgende hoofdstukken wordt inhoudelijk ingegaan op de aspecten van onderhavig project.

2.1. Projectgebied en werkzaamheden

De ligging van het projectgebied wordt omschreven en de begrenzing wordt aangegeven op een topografische kaart. Daarnaast wordt ook aangegeven hoe het projectgebied ten opzichte van een Vogel- en/of Habitatrichtlijngebied of het Natuurnetwerk Nederland ligt.

Voor de uitvoering van het project worden de verschillende werkzaamheden beschreven, waaronder de uitvoeringsperiode (planning), te hanteren materieel en een eventuele fasering in de tijd.

2.2. Inventarisatie

De basis voor de natuurtoets wordt gevormd door gegevens over het voorkomen en de verspreiding van beschermde planten- en diersoorten binnen het projectgebied. Hiervoor wordt enerzijds een bureaustudie uitgevoerd naar bestaande, beschikbare verspreidingsgegevens, anderzijds vinden een of meerdere veldinventarisaties plaats.

2.2.1. Beschikbare gegevens

Grote delen van Nederland zijn in de afgelopen jaren reeds onderzocht op aanwezige beschermde soorten. De gegevens afkomstig van deze onderzoeken worden grotendeels gepubliceerd in boeken (soortverspreidingsatlassen), rapportages of op internet te raadplegen via Quickscanhulp.nl.

Gebruik Quickscanhulp.nl

Quickscanhulp.nl is een online applicatie waarmee een afgeleide van data uit de Nationale Databank Flora en Fauna (NDFF) wordt weergegeven. Het is daarmee een hulpmiddel voor ervaren ecologen om te bepalen of een beschermde soort wat betreft verspreiding wel of niet in het projectgebied kan voorkomen. Quickscanhulp.nl geeft aan op welke afstand beschermde soorten in relatie tot het projectgebied zitten. De applicatie geeft niet weer waar welke soorten zitten, wanneer ze zijn waargenomen en hoe ze zijn waargenomen. Voor Quickscanhulp.nl worden alleen gevalideerde waarnemingen gebruikt, de Gegevensautoriteit Natuur staat hiervoor in.

In Quickscanhulp.nl zit alle data die aanwezig is in de NDFF. Er wordt niet geselecteerd op type waarneming (monitoringsgegevens, losse waarnemingen, e.d.), gebruikte methode of periode van het jaar. Alleen soorten beschermd middels tabel 2 en 3 in de Flora- en faunawet, welke in de afgelopen 5 jaar zijn waargenomen, worden weergegeven.

Door deze bestaande verspreidingsgegevens te raadplegen kan inzicht worden verkregen in de aanwezige beschermde soorten in of in de directe omgeving van het projectgebied. De beschikbare gegevens dienen beoordeeld te worden op de bruikbaarheid. Verspreidingsgegevens van vissen, amfibieën, reptielen, zoogdieren, vogels, insecten en weekdieren mogen maximaal 5 jaar oud zijn, planten maximaal 10 jaar. Hierbij gelden echter enkele uitzonderingen waardoor verspreidingsgegevens van sommige soorten niet ouder dan 1 of 3 jaar mogen zijn.

De bestaande verspreiding gegevens worden veelal op uurhok (5*5 km)- of kilometerhokniveau (1*1 km) weergegeven. Een nadeel hiervan is dat dan nog niet met zekerheid bekend is of de betreffende planten- of diersoort ook daadwerkelijk in het projectgebied voorkomt (bijvoorbeeld doordat het projectgebied klein van oppervlakte is) en wat de functie van het gebied is voor deze soort. Daarnaast kan het voorkomen dat gebieden niet onderzocht zijn (of slechts op enkele soortgroepen), of dat de verspreidingsgegevens niet beschikbaar zijn gesteld.

2.2.2. Veldgegevens beschermde soorten

Inzicht in het voorkomen van beschermde soorten wordt verkregen door het uitvoeren van een veldinventarisatie. Met deze inventarisatie kan het voorkomen van planten- en diersoorten met zekerheid worden vastgesteld via directe of indirecte waarneming (sporen). Tijdens de inventarisatie wordt gericht onderzoek gedaan naar de aanwezigheid van verschillende beschermde en bedreigde soorten in het projectgebied. Hiervoor worden beschikbare, goedgekeurde en algemeen geaccepteerde inventarisatieprotocollen toegepast om een volledig beeld te verkrijgen van de aanwezige soorten en de functie van het gebied voor deze soort.

2.2.3. Veldgegevens biotopen

Door de biotopen in het projectgebied te inventariseren en te beschrijven kan beoordeeld worden wat de functie en de kwaliteit van het gebied is voor de aanwezige beschermde soorten. Daarnaast kan beoordeeld worden of soorten die vermeld worden in de bestaande gegevens ook daadwerkelijk in het gebied verwacht mag worden.

2.3. Effectanalyse voorgenomen werkzaamheden

Wanneer bekend is welke soorten in het projectgebied aanwezig zijn of verwacht mogen worden, kan beoordeeld worden welke effecten te verwachten zijn door het uitvoeren van de voorgenomen werkzaamheden. Het betreft hier een beschrijving van verwachte tijdelijke effecten en/of effecten op langere termijn als gevolg van de nieuwe gebiedsinrichting.

2.4. Bepaling mitigerende en compenserende maatregelen

Negatieve effecten op beschermde soorten kunnen allereerst voorkomen worden door voorzorgsmaatregelen te nemen. Wanneer negatieve effecten als gevolg van de uit te voeren werkzaamheden toch worden verwacht, dienen mitigerende en/of compenserende maatregelen te worden opgesteld en nageleefd. Hiermee wordt de functionaliteit van de vaste rust- en verblijfplaatsen gegarandeerd. De mitigerende maatregelen sluiten aan op reeds opgestelde maatregelen in bestaande, goedgekeurde gedragscodes en soortenstandaards. In geval van compenserende maatregelen zal ook sprake zijn van een ontheffingsaanvraag.

2.5. Toetsing aan Flora- en faunawet

Wanneer negatieve effecten op zwaarder beschermde soorten niet voorkomen kunnen worden, moet een ontheffing in het kader van de Flora- en faunawet worden aangevraagd. Hiervoor moet duidelijk zijn wat het wettelijk belang van de voorgenomen ingreep is, de mogelijke alternatieven moeten worden afgewogen en een toetsing moet plaatsvinden waarbij wordt nagegaan of de gunstige staat van instandhouding van de soort in gevaar komt.

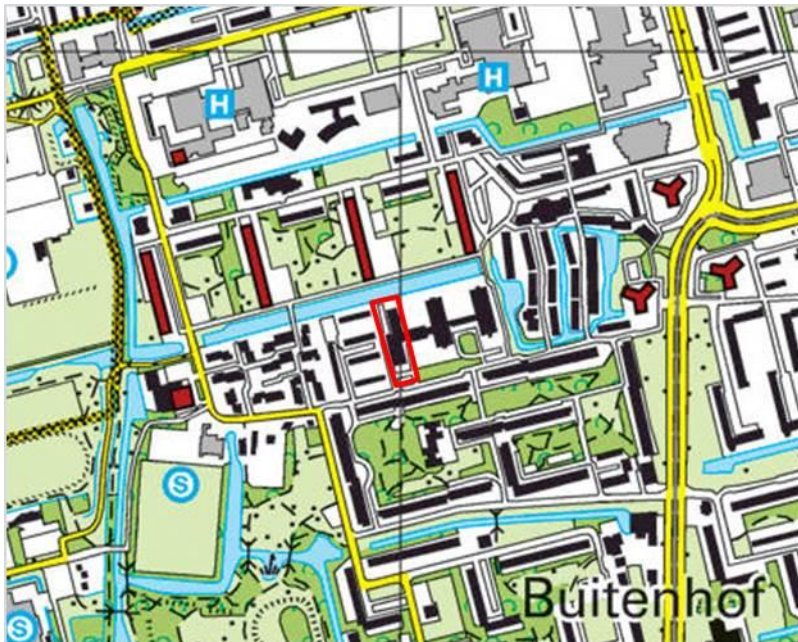
3. PROJECTGEBIED EN WERKZAAMHEDEN

3.1. Ligging en omschrijving projectgebied

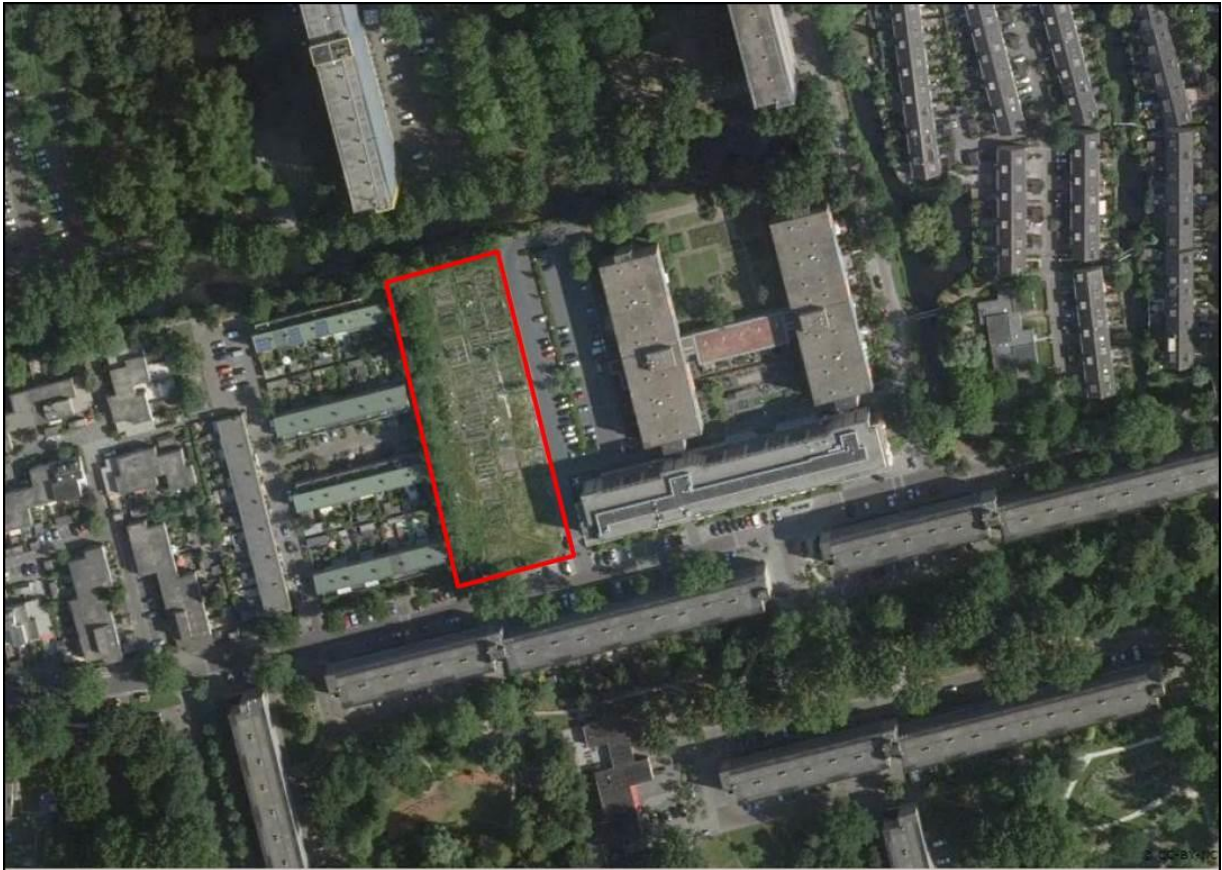
Het projectgebied ligt aan de Chopinlaan in Delft, gemeente Delft in de provincie Zuid-Holland. Aan de oostzijde staat een verzorgingshuis, met verschillende bouwblokken. Op het terrein van het projectgebied heeft enkele jaren geleden ook een bouwblok van het verzorgingshuis gestaan (zie figuur 3.1), wat in 2009 gesloopt is. Aan de westzijde staan huizenblokken, ten noorden en ten zuiden staan flatgebouwen.

Ten noorden van het projectgebied ligt langs het Strausspad een (circa 10 m brede) watergang, met op de beide kades een bomenrij.

Het projectgebied betreft een braakliggend terrein dat is ingezaaid met gras en voor een groot gedeelte in gebruik is als tijdelijke volkstuin. Rondom het terrein staan aan de noord-, west- en zuidzijde bomen en enkele struiken. Aan de oostzijde ligt een parkeerterrein van het verzorgingshuis. De huidige situatie is in figuur 3.2 verduidelijkt.

Figuur 3.1: ligging projectgebied aangegeven met de rode lijn (Bron kaart: CC BY 3.0 Kadaster)

Figuur 3.2: Ligging projectgebied aangegeven met een rode lijn op de luchtfoto (Bron: PDOK-viewer)

3.2. Ontwerp, werkzaamheden en planning

Het woningbouwproject voorziet in de bouw van 20 woningen met bijbehorende voor- en achtertuin en de daarvoor benodigde infrastructuur (zie bijlage 4). Hieronder is een globale opsomming van de uit te voeren werkzaamheden gemaakt:

- Bouwrijp maken van projectgebied.
- Kap van circa 22 bomen aan westzijde projectgebied en verwijderen van aanwezig struweel. Ten aanzien van het uitgevoerde vleermuisonderzoek is bepaald welke bomen behouden dienen te worden (zie hoofdstuk 6).
- Uitvoeren grondwerkzaamheden ten behoeve van fundering en infrastructuur.
- Bouw van woningen.
- Aanleg trottoir en parkeerplaatsen.

De bomen aan de noordzijde (langs de watergang) en zuidzijde (langs de Chopinlaan) blijven behouden.

3.2.1. Planning

De start van de bouwwerkzaamheden is september 2017, mede afhankelijk van de verkoop. De doorlooptijd van de bouwwerkzaamheden betreft circa 10 maanden.

4. INVENTARISATIE

4.1. Beschikbare gegevens

Voor dit project is gebruik gemaakt van Quickscanhulp.nl (zie bijlage 2), aangeleverde gegevens van een stadsbrede vleermuisinventarisatie uit 2012 van de gemeente Delft, landelijke soortverspreidingsatlassen en relevante internetpagina's.

4.2. Uitgevoerde veldinventarisatie

Het oriënterend veldbezoek voor dit project heeft op 29 januari 2016 plaatsgevonden. De inventarisatie is uitgevoerd door Sanne Tummers, zij is werkzaam als adviseur Ecologie bij RPS. Tijdens deze inventarisatie is gericht gezocht naar de verschillende beschermde en bedreigde planten- en diersoorten die in het projectgebied voorkomen.

Het vleermuisonderzoek is uitgevoerd door Regelink Ecologie en Landschap. Het vleermuisonderzoek is conform het door de Gegevensautoriteit Natuur vastgestelde vleermuisprotocol (versie maart 2013) uitgevoerd op de volgende tijdstippen.

Datum	Tijdstip	Type onderzoek	Weersomstandigheden
21 mei 2016	22.00 – 00.00	Kraamverblijf, vliegroute en foerageergedrag	20° C, licht bewolkt, droog, 2 Bft
24 juni 2016	22.30 – 00.30	Kraamverblijf, vliegroute en foerageergedrag	16° C, onbewolkt, droog, 0 Bft
25 juni 2016	03.15 – 05.15	Kraamverblijf, vliegroute en foerageergedrag	14° C, onbewolkt, droog, 0 Bft
30 augustus 2016	22.15 – 02.00	Paarverblijf, vliegroute en foerageergedrag	18° C, onbewolkt, droog, 0 Bft
20 september 2016	21.00 – 23.30	Paarverblijf, vliegroute en foerageergedrag	15° C, licht bewolkt, droog, 1 Bft

Gedurende het voorjaar (tussen mei en augustus) zijn de bezoeken direct vanaf zonsondergang tot twee uur na zonsondergang of vanaf twee uur voor zonsopkomst tot zonsopkomst uitgevoerd. Gedurende de nazomer (augustus tot oktober) zijn de bezoeken tussen een uur na zonsondergang en een uur voor zonsopkomst uitgevoerd. In deze periode is minimaal twee uur geïnventariseerd.

Tijdens de veldbezoeken is op grond van geluid en zicht geïnventariseerd. Met behulp van een heterodyne batdetector met opname- en vertragingfunctie (type: Petterson D240x) is de echolocatie die vleermuizen uitzenden hoorbaar gemaakt voor mensen.

Wanneer de soort op grond van frequentie, klank en ritme niet met zekerheid kon worden bepaald, is een opname gemaakt met een extern opnameapparaat (type: Roland Edirol R09H). Met behulp van het computerprogramma Batsound zijn de opnamen nader geanalyseerd. Hierbij zijn de criteria zoals beschreven door Arjan Boonman (www.batecho.eu) toegepast. Voor sociale geluiden van vleermuizen is gebruik gemaakt van Middleton, 2014. Door daarnaast zoveel mogelijk visueel waar te nemen, is de determinatie geverifieerd en is het gedrag (en daarmee vaak de functie van het gebied) vastgesteld.

De inventarisatie is een steekproef gebaseerd op momentopnames. Hierdoor is niet uitgesloten dat soorten en functies die niet waargenomen zijn, op een ander tijdstip wel aanwezig zijn. Dit is acceptabel, omdat de Flora- en faunawet een initiatiefnemer vraagt te doen wat redelijkerwijs van hem verwacht kan worden.

Met de gekozen methode en inspanning is voldoende invulling gegeven aan artikel 2 (Zorgplicht) van de Flora- en faunawet. Wat betreft het vooronderzoek heeft de initiatiefnemer dan ook gedaan wat redelijkerwijs van hem verwacht kan worden.

4.3. Aanwezige of te verwachten soorten

Hieronder wordt beschreven welke beschermde of bedreigde soorten in het gebied voorkomen of verwacht kunnen worden. Onderstaande is het resultaat van de bureaustudie en de veldinventarisatie. Per soort wordt aangegeven wat de functie van het projectgebied (bijvoorbeeld leef-, voortplantings- en/of foerageergebied) is voor deze soort. Ook wordt aangegeven of de soorten voortkomend uit de bureaustudie in het projectgebied kunnen voorkomen of dat er geen geschikt biotoop aanwezig is. Als dit laatste het geval is zal de betreffende soort niet verder worden behandeld in deze rapportage.

4.4. Vaatplanten

Quickscanhulp.nl meldt binnen 0-1 km afstand van het projectgebied de volgende beschermde plantensoorten: bijenorchis, daslook, gele helmblom, gewone-/spindotterbloem, klein glaskruid, rietorchis, steenbreekvaren, tongvaren, veldsalie, wilde kievitsbloem en wilde marjolein. Ondanks dat het oriënterend veldbezoek in de winter heeft plaatsgevonden, kan op basis van de aanwezige biotopen worden gesteld dat deze of andere beschermde plantensoorten niet aanwezig of verwacht worden binnen het projectgebied. Tijdens het uitvoeren van het vleermuisonderzoek zijn ook geen beschermde plantensoorten waargenomen.

4.5. Zoogdieren

Binnen 0-1 km afstand van het projectgebied meldt Quickscanhulp.nl de aanwezigheid van gewone dwergvleermuis, laatvlieger, rosse vleermuis en ruige dwergvleermuis. Van grondgebonden zoogdieren zijn geen waarnemingen in de bestaande verspreidingsgegevens bekend. Tijdens het vleermuisonderzoek is een egel waargenomen. Voor deze soort functioneert het projectgebied als onderdeel van zijn leefgebied.

In 2012 heeft een stadsbreed vleermuisonderzoek plaatsgevonden binnen openbaar toegankelijke gebieden in Delft. Bij dit onderzoek is vastgesteld dat de watergang met naastgelegen bomenrijen ten noorden van het projectgebied functioneert als vliegrouete voor gewone dwergvleermuis en als foerageergebied voor gewone dwergvleermuis en ruige dwergvleermuis. Uit het onderzoek van 2012 komt naar voren dat het projectgebied zelf in beperkte mate een functie heeft als foerageergebied voor gewone dwergvleermuis.

Tijdens het uitgevoerde vleermuisonderzoek in 2016 zijn gewone dwergvleermuis, ruige dwergvleermuis, laatvlieger en rosse vleermuis waargenomen. Hieronder wordt per soort aangegeven welke functie het projectgebied en de directe omgeving voor de soort heeft. In bijlage 3 is een verspreidingskaart opgenomen.

Gewone dwergvleermuis

Tijdens de inventarisaties zijn verspreid over het projectgebied enkele gewone dwergvleermuizen foeragerend waargenomen. De meeste waarnemingen zijn gedaan nabij de groenstrook noordelijk en westelijk van het projectgebied.

In het kraamseizoen is een zomerverblijfplaats vastgesteld (kopse kant oostzijde woningen Brittenpad) en een kraamverblijfplaats (gebouw verzorgingshuis Die Buytenweye). De kraamverblijfplaats is verdeeld over meerdere invliegopeningen; mogelijk betreft het meerdere deelverblijfplaatsen. Op basis van de vastgestelde zwermactiviteit betreft het een kraamverblijf van tientallen dieren.

In het paarseizoen zijn in de omgeving van het projectgebied zeven paarverblijfplaatsen vastgesteld. Twee hiervan zijn direct aan het projectgebied gelegen (kopse kant oostzijde woningen Brittenpad en Leharlaan) en voor hun functionaliteit mede afhankelijk van invloeden in het projectgebied. Enkele van deze verblijfplaatsen zijn dezelfde als eerder dat jaar vastgesteld, zoals het zomerverblijf aan de

Brittenpad. Aannemelijk is dat aangetroffen roepende mannetjes in het projectgebied gebruik maken van de vastgestelde paarverblijfplaatsen.

Ruige dwergvleermuis

Slechts enkele malen is een waarneming gedaan van een ruige dwergvleermuis. Het betrof een enkel foeragerend dier én op twee plaatsen een paarverblijfplaats. Omdat ruige dwergvleermuizen doorgaans roepen vanaf de paarverblijfplaats is de locatie hiervan veelal goed vast te stellen.

Laatvlieger

Gedurende het kraamseizoen is een waarneming gedaan van een foeragerende laatvlieger. Het dier was kortstondig boven het projectgebied aanwezig en is daarna weer verder gevlogen buiten het projectgebied. De laatvlieger heeft dan ook geen binding met het projectgebied.

Rosse vleermuis

Tijdens enkele van de veldbezoeken zijn waarnemingen gedaan van foeragerende rosse vleermuizen. Hoewel soms enige tijd bij het projectgebied gefoerageerd werd door rosse vleermuis, is de binding met het projectgebied beperkt en niet van essentieel belang. Rosse vleermuizen hebben een aanzienlijk groter foerageergebied nodig als functionele leefomgeving, dan het projectgebied kan bieden. Daarnaast zijn geen waarnemingen gedaan waaruit blijkt dat sprake is van gerichte binding met het projectgebied.

Conclusie functie projectgebied voor vleermuizen

Op grond van het beperkte aantal foeragerende dieren en de in ruime mate aanwezige alternatieve foerageermogelijkheden in de directe omgeving kan gesteld worden dat het projectgebied geen essentieel foerageergebied voor vleermuizen is.

De aanwezige lijnvormige elementen in het projectgebied worden niet als vliegroute gebruikt. Essentiële vliegroutes zijn dan ook niet aanwezig in het projectgebied. Vastgesteld is dat vleermuizen behorend tot de kraamkolonie in de huidige bebouwing van Die Buytenweye langs de galerij-zijde aan de oostkant van het gebouw vliegen naar het foerageergebied in de beschutting van de groenstrook en watergang langs het Strausspad. De in 2012 vastgestelde vliegroute van gewone dwergvleermuis over de watergang aan de noordzijde van het projectgebied bleek in 2016 niet langer aanwezig te zijn. De watergang blijft wel functioneren als foerageergebied.

In de gebouwen rond het projectgebied zijn enkele vaste rust- en verblijfplaatsen vastgesteld, het betreft hier kraam- en paarverblijfplaatsen van gewone dwergvleermuis en paarverblijfplaats van ruige dwergvleermuis.

Binnen het projectgebied zelf zijn geen vaste rust- en verblijfplaatsen aanwezig.

Paarverblijfplaatsen kunnen bij milde winterse omstandigheden in gebruik zijn als winterverblijfplaats. Er zijn geen aanwijzingen voor de aanwezigheid van een winterverblijfplaats voor grotere aantallen dieren, als middernachtzwermen.

Egel

In het projectgebied is de egel aanwezig, het projectgebied is een essentieel onderdeel van het leefgebied van de aangetroffen egel. De egel heeft er zijn vaste rust- en verblijfplaats en het projectgebied fungeert als foerageergebied. Zonder dit foerageergebied kan de vaste rust- en verblijfplaats niet functioneren, daarmee is het projectgebied essentieel foerageergebied voor de egel.

4.6. Vogels

Binnen 0-1 km afstand van het projectgebied zijn in Quickscanhulp.nl waarnemingen bekend van de volgende jaarrond beschermde vogels met een vaste rust- en verblijfplaats: boomvalk, buizerd,

gierzwaluw, grote gele kwikstaart, havik, huismus, kerkuil, ooievaar, ransuil, slechtvalk, sperwer, steenuil en wespandief. Van deze soorten zijn geen vaste rust- en verblijfplaatsen binnen het projectgebied aanwezig.

Voor huismus kan het projectgebied onderdeel zijn van een foerageergebied (niet zijnde essentieel). De huidig aanwezige gras- en ruigtevegetatie binnen het projectgebied heeft weinig betekenis voor de huismus, doordat dit type vegetatie veelal te hoog en ruig is. De (tijdelijke) moestuinen zijn beperkt geschikt als foerageergebied, in de seizoenen dat de moestuinen niet dicht begroeid zijn met groenten en fruit.

De woningen met de bijbehorende tuinen aan de westzijde van het projectgebied kunnen vaste rust- en verblijfplaatsen met foerageergebied bieden aan huismus. Van gierzwaluw zijn tijdens het vleermuisonderzoek geen waarnemingen gedaan en wordt dan ook beschouwd als niet aanwezig.

De overige vermelde soorten worden niet verwacht binnen het projectgebied door de ligging temidden van veel bebouwing en afwezigheid van geschikt foerageergebied.

Algemene broedvogels kunnen in het projectgebied voorkomen. De bomen en struiken bieden broedbiotoop en het projectgebied en de directe omgeving biedt geschikt foerageergebied. Soorten als houtduif, merel, mezen, ekster en dergelijke struweelvogels mogen verwacht worden in het projectgebied.

4.7. Reptielen, Amfibieën en Vissen

Waarnemingen van reptielen en amfibieën zijn via Quickscanhulp.nl niet bekend op 0-1 km afstand van het projectgebied. Van vissen zijn op 0-1 km afstand waarnemingen bekend van kleine modderkruiper en paling. Binnen het projectgebied zelf is geen open water aanwezig, waardoor vissen ook niet aanwezig zijn.

Enkele algemene amfibieënsoorten als gewone pad en bastaardkikker kunnen rondom de watergang aan de noordzijde van het projectgebied voorkomen. De houtige vegetatie aan de westzijde van het projectgebied kan voor deze algemene soorten functioneren als winterbiotoop.

4.8. Ongewervelden

Via Quickscanhulp.nl zijn geen waarnemingen bekend van beschermde insecten of weekdieren. Door ontbreken van specifieke biotopen worden beschermde insecten en weekdieren ook niet verwacht binnen of in de directe omgeving van het projectgebied.

4.9. Overzicht van de in het projectgebied aanwezige beschermde flora en fauna

Van de in tabel 4.2 opgenomen planten- en diersoorten mag, gezien het voorgaande, worden aangenomen of is met zekerheid vastgesteld dat zij binnen het projectgebied voorkomen.

tabel 4.2: Aangetroffen (onderstreept) en te verwachten beschermde en/of bedreigde fauna in en in de directe omgeving van het projectgebied.

Wetenschappelijke naam	Nederlandse naam	Tabelnr. Flora- en faunawet*	Vogel-/ Habitatrichtlijn**	Rode lijst
Zoogdieren ***				
<u>Pipistrellus pipistrellus</u>	<u>gewone dwergvleermuis</u> (f, vl, vb)	3	IV	-
<u>Pipistrellus nathusii</u>	<u>ruige dwergvleermuis</u> (f, vb)	3	IV	-
<u>Eptesicus serotinus</u>	<u>laatvlieger</u> (f)	3	IV	-
<u>Nyctalus noctula</u>	<u>rosse vleermuis</u> (f)	3	IV	-
<u>Erinaceus europaeus</u>	<u>egel</u>	1	-	-
Vogels***				
<i>Passer domesticus</i>	huismus (f)	Jaarrond beschermd	-	gevoelig
-	alg. broedvogels	Broedvogel	-	-
Amfibieën				
-	alg. amfibieën	1	-	-

* tabel 1: algemene soorten, tabel 2: overige soorten en tabel 3: soorten bijlage 1 AMvB of Habitatrichtlijn.

** Habitatrichtlijn II: soorten van Europees belang, IV: verbod op verstoren of vernietigen van de soort en zijn leefgebied

*** Bij vogels wordt met een 'f' aangegeven dat het alleen om foerageergebied gaat.

*** Bij vleermuizen wordt met een 'f' aangegeven dat het om foerageergebied gaat, met een 'vl' wordt een vliegroute aangegeven en met een 'vb' wordt een vaste rust- en verblijfplaats aangegeven.

5. EFFECTANALYSE

De aanleg van de nieuwbouw kan effecten hebben op de aanwezige beschermde soorten. Deze effecten, zowel op korte (tijdens de uitvoering in de periode september 2017 tot en met medio juli 2018) als op de lange termijn (na de uitvoering) worden hieronder beschreven.

5.1. Zoogdieren

Gewone dwergvleermuis

De nieuwbouw komt op relatief korte afstand (8 – 30 m) te staan van de huidige locaties van zomer- en paarverblijfplaatsen van gewone dwergvleermuis aan de kopse (oost-) zijde van de woningen aan het Brittenpad en Leharlaan. Het in 2009 gesloopte gebouw van het verzorgingshuis stond echter ook op relatief korte afstand van de woningen (circa 10 - 15 m). De bomen direct voor de verblijfplaatsen zijn van essentieel belang voor het functioneren van de verblijfplaatsen. Ze dienen ter oriëntatie bij het uitvliegen, en schermen tevens de invliegopeningen af van verlichting. Wanneer de houtige opgaande begroeiing ter hoogte van de kopse kanten van de woningen aan het Brittenpad, Leharlaan en de houtwal aan de noordzijde van het projectgebied (zie 6.2.2) behouden blijft en de in hoofdstuk 6 opgenomen restricties omtrent (straat) verlichting wordt nageleefd, is een negatief effect op de vaste rust- en verblijfplaatsen aan de westzijde van het projectgebied niet aan de orde. Het niet voldoen aan de restricties omtrent de houtige opgaande begroeiing en verlichting leidt tot een negatief effect op de functionaliteit van de verblijfplaatsen, met als gevolg een overtreding van de wetgeving.

De vastgestelde kraamverblijfplaatsen van gewone dwergvleermuis liggen op circa 40 m afstand van de nieuwbouw, waarbinnen nog een open ruimte met parkeerplaatsen en openbaar groen ligt. Met inachtneming van de restricties op de toe te passen (straat) verlichting bij de nieuwbouw, zijn negatieve effecten niet aan de orde.

Gezien de geringe aantallen foeragerende dieren en een ruim aanbod aan foerageermogelijkheden in de omgeving wordt geconcludeerd dat de nieuwbouwontwikkeling geen negatief effect heeft op het foerageergebied. Een negatief effect op de vastgestelde vliegroute ten oosten van het projectgebied is niet aan de orde, doordat hier geen verandering optreedt als gevolg van de nieuwbouw.

Ruige dwergvleermuis

Het vastgestelde paarverblijf van ruige dwergvleermuis (in het verzorgingshuis) ligt op circa 24 m afstand van de nieuwbouw, waarbinnen nog een open ruimte met parkeerplaatsen en openbaar groen ligt. Met inachtneming van de restricties op de toe te passen (straat) verlichting bij de nieuwbouw, worden geen negatieve effecten verwacht op het paarverblijfplaats.

Laatvlieger en rosse vleermuis

Gezien de geringe aantallen foeragerende dieren van laatvlieger en rosse vleermuis en een ruim aanbod aan foerageermogelijkheden in de omgeving wordt geconcludeerd dat de nieuwbouwontwikkeling geen negatief effect heeft op het foerageergebied.

Egel

Het ruimen van de tijdelijke volkstuinten en het verwijderen van ondergroei in de groenstrook aan de westelijke zijde van het projectgebied leidt tot verdwijnen van een essentieel deel van het leefgebied van egel. Aan de noordzijde én de westzijde blijft echter wel houtige vegetatie aanwezig en ook de tuinen van de woningen aan het Brittenpad en de Leharlaan blijven geschikt als leefgebied voor de egel. Met inachtneming van enkele voorzorgsmaatregelen (hoofdstuk 6) worden geen negatieve effecten op de gunstige staat van instandhouding verwacht op de lokale populatie van de egel.

5.2. Vogels

Huismus

Voor de huismus blijft voldoende leef- en foerageergebied in en rondom het projectgebied beschikbaar, zowel ten tijde van de bouwwerkzaamheden als op de lange termijn. De bestaande woonwijk (met de bebouwing en tuinen in o.a. Leharlaan en Brittenpad) biedt ten tijde van de bouwwerkzaamheden voldoende leef- en foerageergebied.

Een woonwijk met tuinen is van dezelfde als mogelijk van hogere waarde als foerageergebied als de huidig aanwezige moestuinen.

Vaste rust- en verblijfplaatsen van huismus zijn niet aanwezig in het projectgebied. Negatieve effecten zijn niet te verwachten op de lokale populatie huismus.

Algemene broedvogels

Het voornemen is om de werkzaamheden te starten in september 2017. Het uitvoeren van de kapwerkzaamheden in de periode september-februari valt in de periode dat broedende vogels niet aanwezig zijn en daardoor negatieve effecten op broedende vogels niet aan de orde is.

5.3. Amfibieën

Het verwijderen van ondergroei in de groenstrook aan de westelijke zijde van het projectgebied kan leiden tot het verkleinen van winterbiotoop voor algemene amfibieën. Langs de noordelijk gelegen watergang, in de tuinen van de woningen aan het Brittenpad en de Leharlaan en de aan te leggen tuinen van de nieuwbouw blijft voldoende winterbiotoop beschikbaar. Negatieve effecten op beschikbaar winterbiotoop zijn dan ook op de lange termijn niet te verwachten.

6. MAATREGELEN

Negatieve effecten op beschermde dieren dienen zo veel mogelijk te worden voorkomen. Daarom zijn in dit hoofdstuk mitigerende maatregelen opgenomen ter voorkoming van verstoring of schade aan beschermde natuurwaarden.

6.1. Algemene voorzorgsmaatregelen

Zorgplicht

Voor alle soorten, ongeacht bescherming via natuurwetgeving of niet, geldt de zorgplicht waarbij eenieder voldoende zorg in acht neemt voor de in het wild levende dieren en planten en hun directe leefomgeving.

Vorbereidende werkzaamheden

Bij het bouwrijp maken van het terrein dient de aanwezige vegetatie in de volkstuinen en overige grazige vegetatie verwijderd te worden. Daarnaast dient ook het struweel aan de westzijde van het projectgebied deels verwijderd te worden. Het verwijderen van deze vegetatie (en eventueel aanwezig puin, afval, stenen e.d.) dient in de periode september-oktober uitgevoerd te worden. In deze periode zijn algemene amfibieën en kleine grondgebonden zoogdieren als egel nog niet weggekropen voor de overwintering. Bij het leegruimen van het terrein dienen deze dieren de gelegenheid te krijgen zelf uit het gebied te trekken, door steeds 1 richting uit te werken en de dieren een vluchtroute te geven. Een andere mogelijkheid is middels ecologische begeleiding² individuen te verplaatsen naar overeenkomstig biotoop in de directe omgeving, waar geen werkzaamheden worden uitgevoerd.

De kapwerkzaamheden dienen uitgevoerd te worden in de periode september-februari. Buiten deze periode dient middels ecologische begeleiding een controle uitgevoerd te worden op aanwezigheid van broedende vogels. Indien broedende vogels aanwezig zijn dient de ecooloog aan te geven op welke wijze en welke termijn de werkzaamheden kunnen worden voortgezet.

6.2. Soortgerichte maatregelen

6.2.1. Gebruik bouwverlichting tijdens bouwwerkzaamheden

Om de aanwezige foeragerende en passerende vleermuizen niet te verstoren en indirect schade toe te brengen aan kraamkolonies, wordt in de periode april tot en met november bij werkzaamheden geen gebruik gemaakt van breed uitstralende bouwverlichting in de periode tussen zonsondergang en – opkomst. Voor de zon-op-zon-onder-tijden kan de volgende internetpagina geraadpleegd worden: <http://www.zonsondergangtijden.nl/tabel-zonsondergang-2017.html>

6.2.2. Behoud van houtige opgaande begroeiing

Om negatieve effecten op de verblijfplaatsen van gewone dwergvleermuis te voorkomen dient voldoende houtige opgaande begroeiing langs de westzijde van het projectgebied aanwezig te blijven.

² Het ministerie van Economische Zaken verstaat onder een ter zake kundige een persoon die voor de situatie en soorten ten aanzien waarvan hij of zij gevraagd is te adviseren en/of te begeleiden, aantoonbare ervaring en kennis heeft op het gebied van soort specifieke ecologie. De ervaring en kennis dient te zijn opgedaan doordat de ter zake kundige:

- op HBO-, dan wel universitair niveau een opleiding heeft genoten met als zwaartepunt (Nederlandse) ecologie; en/of
- op MBO-niveau een opleiding heeft afgerond met als zwaartepunt de Flora- en faunawet, soortenherkenning en zorgvuldig handelen ten opzichte van die soorten; en/of als ecooloog werkzaam is voor een ecologisch adviesbureau, zoals bijvoorbeeld een bureau welke is aangesloten bij het Netwerk Groene Bureaus; en/of zich aantoonbaar actief inzet op het gebied van de soortenbescherming en is aangesloten bij en werkzaam voor de daarvoor in Nederland bestaande organisaties (zoals bijvoorbeeld Zoogdierverseniging, RAVON, Stichting Das en Boom, Vogelbescherming Nederland, Vlinderstichting, Natuurhistorisch Genootschap, KNNV, NJN, IVN, EIS Nederland, FLORON, SOVON, STONE, Staatsbosbeheer, Natuurmonumenten, De Landschappen, en Stichting Beheer Natuur en Landelijk gebied) en/of zich aantoonbaar actief inzet op het gebied van de soortenmonitoring en/of bescherming.

De bomen die behouden moeten blijven dienen vooraf herkenbaar gemerkt te worden in het veld. De te behouden houtige begroeiing bestaat uit het volgende:

- Op de kopse kant van de woning aan het Brittenpad wordt één boom behouden (zie bijlage 5, boomnummer 1)
- Op de kopse kant van de woning aan het Brittenpad wordt één boom aangeplant met een lengte van minimaal 5m.
 - Deze boom wordt geplant in de lijn van de groenstrook. Boomnummer 1 staat op circa 4,30m afstand van de woning aan het Brittenpad. De nieuw aan te planten boom dient op een overeenkomstige afstand van de woning te worden geplant.
 - Aanplant vind plaats zodanig dat deze bij verdere groeiontwikkeling voldoende beschutting blijft geven aan de verblijfplaats in de woning aan het Brittenpad. In bijlage 5 is een plantlocatie aangegeven. Vanwege de essentaksterfte wordt geadviseerd een andere boomsoort te kiezen dan gewone es. Bij voorkeur wordt gekozen voor een inheemse boomsoort, in verband met aantrekkingskracht voor insecten, die als voedsel functioneren voor vleermuizen.
 - De kap en aanplant dient uitgevoerd te worden vóór de start van het actieve seizoen van vleermuizen, dat wil zeggen vóór april 2017. Hiermee wordt het functioneren van de vaste rust- en verblijfplaats van gewone dwergvleermuis veilig gesteld en behouden.
- Op de kopse kant van de woning aan de Leharlaan worden twee bomen behouden (zie bijlage 5, boomnummer 2 en 3).

Figuur 6.1: Met de blauwe lijn is de begroeiing (bomen) aangegeven die behouden dient te worden langs de kopse kanten van de aanwezige woningen.

6.2.3. Straat- en buitenverlichting

Om negatieve effecten op het functioneren van de verblijfplaatsen in gebouwen rondom het projectgebied te voorkomen, geldt het volgende omtrent straat- en buitenverlichting:

- Straat- en buitenverlichting dient dusdanig geplaatst te worden dat het licht niet direct in de richting schijnt van de kopse kanten van de woningen aan het Brittenpad en de Leharlaan én niet direct in de richting van het verzorgingshuis. Dit kan door de armaturen zo te kiezen dat ze omlaag gericht

zijn met een scherpe '*cut off*' zodat de armaturen verlichten waar dat gewenst is en zo min mogelijk uitstraling naar de omgeving hebben.

NB: Het gebruik van speciale kleursamenstelling of lichtsterkte bij lampen om negatieve effecten op vleermuizen te voorkomen is vooralsnog niet voldoende onderzocht. Daarom dient aangehouden te worden dat zo min mogelijk verlichting en naar beneden gerichte lichtbundels het meest effectief zijn.

7. TOETSING AAN DE FLORA- EN FAUNAWET

7.1. Wettelijk belang project

Het projectgebied wordt heringericht met woningen. De Flora- en faunawet hanteert een aantal belangen waar een ingreep onder kan vallen, welke zijn opgenomen in het vrijstellingsbesluit (artikel 2, lid 3 van het besluit vrijstelling beschermde dier- en plantensoorten). Onderhavige ingreep valt in ieder geval onder het volgende belang:

- j: uitvoering van werkzaamheden in het kader van ruimtelijke inrichting of ontwikkeling.

Indien de werkzaamheden voortvloeien uit overheidsbeleid, bijvoorbeeld om te voldoen aan de provinciale woningvraag, is tevens belang 'e' van toepassing: dwingende reden van groot openbaar belang, met inbegrip van redenen van sociale en economische aard.

Vleermuizen zijn beschermd via de Habitatrictlijn. Belang j is niet opgenomen in de Habitatrictlijn. Op grond van dit belang kan dan ook geen ontheffing aangevraagd worden voor vleermuizen. Belang e, is wel genoemd in de Habitatrictlijn. Mits goed onderbouwd kan op grond van dit belang een ontheffing van de Flora- en faunawet aangevraagd worden.

7.2. Noodzaak aanvragen ontheffing Flora- en faunawet

Uit de resultaten van de bureaustudie en het veldonderzoek blijkt een aantal beschermde soorten voor te komen dan wel verwacht te worden in het projectgebied of binnen de invloedssfeer van de ingreep:

- Gewone dwergvleermuis
- Ruige dwergvleermuis
- Laatvlieger
- Rosse vleermuis
- Huismus
- Algemene broedvogels
- Algemene amfibieën
- Egel

Uit de effectenanalyse blijkt dat er ten aanzien van gewone dwergvleermuis, algemene amfibieën en egel negatieve effecten verwacht worden. Voor algemene amfibieën en egel geldt een algemene vrijstelling bij werkzaamheden in het kader van ruimtelijke ontwikkelingen. Een ontheffing is ten aanzien van deze soorten niet nodig, wel blijft de zorgplicht van kracht.

Ten aanzien van de gewone dwergvleermuis zijn negatieve effecten te verwachten op de net buiten het projectgebied gelegen verblijfplaatsen. Met de in hoofdstuk 6 voorgestelde mitigerende maatregelen worden deze negatieve effecten voorkomen. Een ontheffing is niet nodig. Indien gewenst kan er wel een ontheffingsverzoek ingediend worden om bij het bevoegd gezag te toetsen of zij zich kunnen vinden in deze conclusie.

7.3. Wet natuurbescherming

Op 1 januari 2017 gaat de Wet natuurbescherming in, deze vervangt de flora- en faunawet. In deze wet vindt ook een verschuiving plaats van beschermde soorten. Voor vleermuizen (alle soorten) en vogels met een jaarrond beschermd nest blijft de bescherming gelijk. Voor de egel en algemene amfibieën verandert de bescherming. De landelijke vrijstelling komt te vervallen. De provincies kunnen middels een provinciale verordening bepaalde soorten vrijstellen. De provincie Zuid-Holland heeft in haar verordening (vastgesteld op 13 september 2016) de algemene amfibieën en egel vrijgesteld.

8. SAMENVATTING EN CONCLUSIE

8.1. Samenvatting

Wonen à la Carte is voornemens aan de Chopinlaan een nieuwbouwproject te realiseren. Voor deze ontwikkeling heeft een toetsing aan de Flora- en faunawet plaatsgevonden. Tevens heeft de toetsing ook deels plaatsgevonden ten aanzien van de Wet natuurbescherming die op 1 januari 2017 in werking treedt.

Uit het uitgevoerde veldonderzoek, vleermuisonderzoek, bureaustudie en de kennis van aanwezige soorten in de directe omgeving is een compleet beeld verkregen van de aanwezige en te verwachten beschermde soorten. Hieronder wordt een samenvatting gegeven van de beschermde soorten en de effecten van de ingreep op deze soorten:

Vleermuizen

- Het projectgebied fungeert als foerageergebied voor vier vleermuissoorten; de gewone dwergvleermuis, de ruige dwergvleermuis, de laatvlieger en de rosse vleermuis. Gezien de geringe aantallen foeragerende dieren en een ruim aanbod aan foerageermogelijkheden in de omgeving mag worden aangenomen dat het geen essentieel foerageergebied betreft.
- Gedurende het onderzoek is buiten het projectgebied een vliegroute waargenomen aan de oostzijde van het gebouw Die Buytenweye. In het projectgebied zijn geen essentiële vliegroutes aanwezig.
- Van gewone dwergvleermuis is een zomerverblijfplaats vastgesteld in de kopse gevel van een woning aan het Brittenpad, direct grenzend aan het projectgebied.
- Van gewone dwergvleermuis zijn twee paarverblijfplaatsen vastgesteld in de kopse gevels van een woning aan het Brittenpad en een woning aan de Leharlaan, direct grenzend aan het projectgebied. In de directe omgeving zijn ook op 5 andere locaties paarverblijfplaatsen van gewone dwergvleermuis aanwezig, deze liggen buiten de invloedssfeer van de ingreep.
- Van gewone dwergvleermuis is een kraamverblijfplaats van tientallen vleermuizen waargenomen in de huidige bebouwing van Die Buytenweye. De ingreep heeft geen effect op deze kraamverblijfplaats.
- Rond het projectgebied zijn twee paarverblijfplaatsen van ruige dwergvleermuizen aanwezig. Deze ondervinden geen negatieve effecten als gevolg van de ingreep.
- Winterverblijfplaatsen voor grotere aantallen vleermuizen zijn niet aanwezig in de omgeving van het projectgebied.
- In het projectgebied zijn geen vaste- rust en verblijfplaatsen van vleermuizen aanwezig.
- De voorgenomen inrichting heeft geen negatief effect op de gunstige staat van instandhouding van de verschillende vleermuizen op nationaal niveau.
- De voorgenomen ingreep heeft geen effect op de lokaal aanwezige populatie van de gewone dwergvleermuis, mits de in hoofdstuk 6 opgenomen mitigerende maatregelen worden nageleefd. Het niet voldoen aan de restricties omtrent de houtige opgaande begroeiing en verlichting kan leiden tot een negatief effect op de functionaliteit van de verblijfplaatsen van vleermuizen, met als gevolg een overtreding van de wetgeving.

Vogels

- De houtige vegetatie aan de randen van het projectgebied functioneert als leefgebied en broedbiotoop voor verschillende algemene broedvogels.
- Het projectgebied is onderdeel van het foerageergebied (niet zijnde essentieel) van de huismus. De ingreep heeft geen negatief effect op de functie als foerageergebied.
- De nieuwbouwontwikkeling leidt niet tot negatieve effecten op broedvogels en huismus, mits de voorzorgsmaatregelen ten aanzien van broedende vogels worden nageleefd.

Overige soorten

- Het projectgebied heeft een functie als leefgebied voor egel en algemene amfibieën.
- De nieuwbouwoontwikkeling leidt tot negatieve effecten op egel en algemene amfibieën. Voor deze soorten geldt echter een algemene vrijstelling bij ruimtelijke ingrepen. Wel blijft de zorgplicht van kracht. Hier wordt invulling aan gegeven door de maatregelen genoemd onder paragraaf 6.1.

8.2. Conclusie

Het projectgebied en de direct aangrenzende omgeving heeft voor vier verschillende vleermuissoorten, huismus, algemene broedvogels, egel en algemene amfibieën een functie. Wanneer de voorgeschreven maatregelen worden nageleefd zijn negatieve effecten en daarmee een overtreding van de Flora- en faunawet of Wet natuurbescherming niet aan de orde.

De functionaliteit van de zomer-, paar- en kraamverblijfplaatsen van vleermuizen in de gebouwen rondom het projectgebied blijft door het nemen van mitigerende maatregelen behouden. Er is dan geen sprake van negatieve effecten, waardoor een ontheffing van de Flora- en faunawet / Wet natuurbescherming niet aan de orde is.

Indien om welke reden dan ook de voorgestelde mitigerende maatregelen omtrent vleermuizen niet nageleefd kunnen worden, is voor de ingreep een ontheffing nodig. Deze dient dan op grond van een dwingende reden van groot openbaar belang aangevraagd te worden. Naast toetsing op dit wettelijk belang dient tevens getoetst te worden of een ecologisch minder schadelijk alternatief voorhanden is en of de gunstige staat van instandhouding niet in het geding komt. Met andere woorden, er dient dan onderbouwd te worden waarom het echt niet mogelijk is om de bomen ter hoogte van de verblijfplaatsen te handhaven.

9. BRONNEN

Geraadpleegde literatuur:

- Janssen, J.A.M., Schaminée, J.H.J., *Soorten van de Habitatrichtlijn, Europese natuur in Nederland*, KNNV Uitgeverij, Utrecht 2004.
- Dietz, C., Helversen von, O., Nill, D., *Vleermuizen, alle soorten van Europa en Noordwest-Afrika*, Utrecht 2011
- Mosterd, K., *Vleermuisonderzoek gemeente Delft 2012*, Stichting Zoogdierwerkgroep Zuid-Holland, 2012
- Nederpel, V. , 2016. *Vleermuisonderzoek Die Buytenweye te Delft. In het kader van de Flora- en faunawet*. Rapport RA16015-01, Regelink Ecologie & Landschap, Mheer

Geraadpleegde internetpagina's:

- mijn.rvo.nl
- www.quickscanhulp.nl
- www.vleermuis.net

1 Natuurwetgeving

Per 1 januari 2017 treedt de Wet natuurbescherming in werking. Deze wet vervangt de Flora- en faunawet, de Natuurbeschermingswet 1998 en de Boswet. Al enige jaren is er sprake van decentralisatie op het gebied van de diverse 'groene taken'. Met de Wet natuurbescherming is de tendens van decentralisatie formeel bekrachtigd en zijn enkele nieuwe instrumenten toegevoegd. De Wet natuurbescherming moet op termijn (2018) opgaan in de Omgevingswet. De bepalingen en instrumenten uit de Wet natuurbescherming zijn hier al (grotendeels) op voorbereid.

Het bevoegd gezag gaat over naar de provincie. Ten aanzien van projecten op nationale schaal blijft de Rijksdienst van Ondernemend Nederland bevoegd gezag.

Voor de Wet natuurbescherming is ten aanzien van de Soortenbescherming twee richtlijnen en een nationaal beschermingsregime van toepassing:

- Vogelrichtlijn
- Habitatrichtlijn
- Nationale soorten

Vogelrichtlijn

De Vogelrichtlijn is een Europese richtlijn die in 1979 is vastgesteld en is gericht op de bescherming van vogelsoorten binnen de Europese Unie (EU). De richtlijn verplicht de lidstaten tot de instandhouding van de in het wild levende vogelsoorten op hun grondgebied en heeft betrekking op de bescherming van vogels, hun eieren, nesten en leefgebieden.

De richtlijn draagt tevens zorg voor de extra bescherming van broed- en trekvogels die:

- met uitsterven worden bedreigd;
- gevoelig zijn voor veranderingen in de leefomgeving;
- als bijzonder zeldzaam beschouwd worden;
- bescherming nodig hebben vanwege de eisen die ze aan hun habitat stellen.

Verbodsbepalingen

Artikel 3.1

Lid 1. Het is verboden opzettelijk van nature in Nederland in het wild levende vogels van soorten als bedoeld in artikel 1 van de Vogelrichtlijn te doden of te vangen.

Lid 2. Het is verboden opzettelijk nesten, rustplaatsen en eieren van vogels als bedoeld in het eerste lid te vernielen of te beschadigen, of nesten van vogels weg te nemen.

Lid 3. Het is verboden eieren van vogels als bedoeld in het eerste lid te rapen en deze onder zich te hebben.

Lid 4. Het is verboden vogels als bedoeld in het eerste lid opzettelijk te storen.

Habitatrichtlijn

De Europese Habitatrichtlijn is complementair aan de Vogelrichtlijn en richt zich op de bescherming van bijzondere planten- en diersoorten (uitgezonderd vogels) en hun leefgebieden. Deze richtlijn is inclusief het Verdrag van Bern (bijlage II) en het Verdrag van Bonn (bijlage I).

De in de Habitatrichtlijn genoemde maatregelen zijn gericht op:

- het behoud van natuurlijke habitat en ecosystemen;
- de bescherming van leefgebieden van bepaalde dieren en planten.

Met de richtlijn wordt getracht een Europees ecologisch netwerk tot stand te brengen (Natura 2000), zodat migratie van planten- en diersoorten binnen de EU mogelijk wordt gemaakt.

In bijlage I van de Habitatrichtlijn wordt de beschermde habitat genoemd. In bijlage II zijn de planten- en diersoorten genoemd, waarvan de habitat beschermd moet worden om deze soorten in stand te houden. Een aantal van deze soorten heeft een prioritaire status, wat inhoudt dat niet alleen de soort, maar ook de leefomgeving hiervan als beschermd beschouwd moet worden.

In bijlage IV worden de soorten genoemd die strikte bescherming genieten. Het is verboden deze soorten te doden, te vangen, te verontrusten of hun habitat aan te tasten. Veel soorten uit bijlage IV zijn ook genoemd in bijlage II.

Verbodsbepalingen

Artikel 3.5

Lid 1. Het is verboden in het wild levende dieren van soorten, genoemd in bijlage IV, onderdeel a, bij de Habitatrichtlijn, bijlage II bij het Verdrag van Bern of bijlage I bij het Verdrag van Bonn, in hun natuurlijk verspreidingsgebied opzettelijk te doden of te vangen.

Lid 2. Het is verboden dieren als bedoeld in het eerste lid opzettelijk te verstoren.

Lid 3. Het is verboden eieren van dieren als bedoeld in het eerste lid in de natuur opzettelijk te vernielen of te rapen.

Lid 4. Het is verboden de voortplantingsplaatsen of rustplaatsen van dieren als bedoeld in het eerste lid te beschadigen of te vernielen.

Lid 5. Het is verboden planten van soorten, genoemd in bijlage IV, onderdeel b, bij de Habitatrichtlijn of bijlage I bij het Verdrag van Bern, in hun natuurlijke verspreidingsgebied opzettelijk te plukken en te verzamelen, af te snijden, te ontwortelen of te vernielen.

Nationale soorten

De nationale soorten betreffen een bescherming van een lijst met zoogdieren, amfibieën, reptielen, vissen, dagvlinders, libellen en kevers (onderdeel A) en planten (onderdeel B). Het betreffende bevoegd gezag stelt in een verordening vast voor welke van deze soorten de verbodsbepalingen onverminderd gelden en voor welke soorten een vrijstelling geldt.

Verbodsbepalingen

Artikel 3.10

Lid 1. Onverminderd artikel 3.5, eerste, vierde en vijfde lid, is het verboden:

- a. in het wild levende zoogdieren, amfibieën, reptielen, vissen, dagvlinders, libellen en kevers van de soorten, genoemd in de bijlage, onderdeel A, bij deze wet, opzettelijk te doden of te vangen;
- b. de vaste voortplantingsplaatsen of rustplaatsen van dieren als bedoeld in onderdeel a opzettelijk te beschadigen of te vernielen, of
- c. vaatplanten van de soorten, genoemd in de bijlage, onderdeel B, bij deze wet, in hun natuurlijke verspreidingsgebied opzettelijk te plukken en te verzamelen, af te snijden, te ontwortelen of te vernielen.

Rode lijsten

Op Rode lijsten staan soorten die worden bedreigd in hun voortbestaan. In Nederland is inmiddels voor negen soortgroepen een Rode lijst gepubliceerd in de Staatscourant:

- vogels
- dagvlinders
- zoogdieren
- reptielen en amfibieën
- paddenstoelen
- libellen
- krekels en sprinkhanen
- korstmossen
- zoetwatervissen.

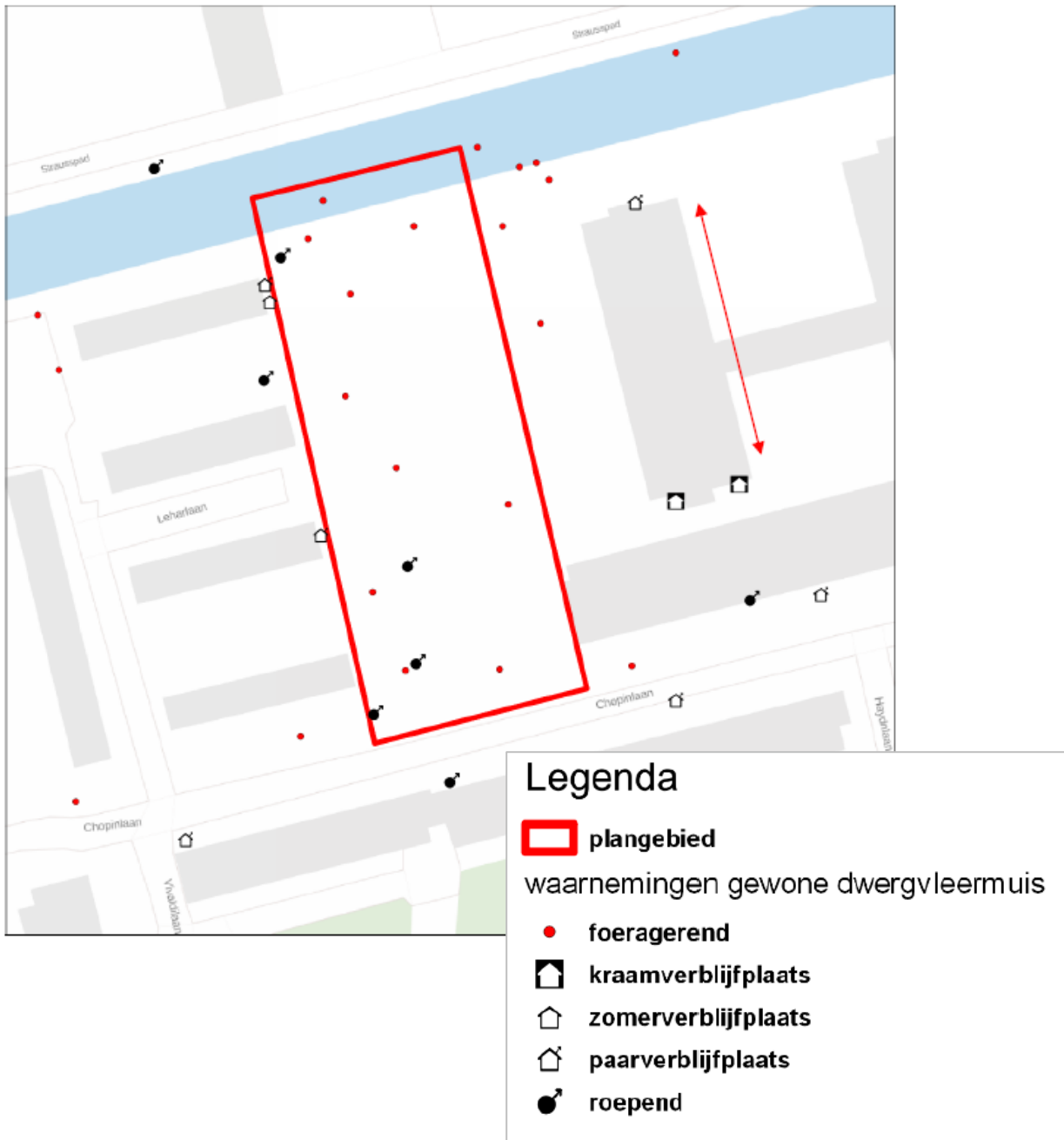
De Rode lijsten komen voort uit het Verdrag van Bern. Dit verdrag vraagt bijzondere aandacht voor soorten die met uitsterven worden bedreigd en kwetsbaar zijn. Rode Lijst soorten genieten geen wettelijke bescherming.

Provinciale en gemeentelijke overheden en terreinbeherende instanties worden geacht rekening te houden met de Rode lijsten bij het uitvoeren van beheer en het formuleren van beleid.

2 Resultaat Quickscanhulp.nl

Soort	Soortgroep	Bescherming	Afstand
Bijenorchis	Vaatplanten	tabel II	0 - 1 km
Daslook	Vaatplanten	tabel II	0 - 1 km
Gele helmbloem	Vaatplanten	tabel II	0 - 1 km
Gewone / Spindotterbloem	Vaatplanten	tabel II	0 - 1 km
Klein glaskruid	Vaatplanten	tabel II	0 - 1 km
Rietorchis	Vaatplanten	tabel II	0 - 1 km
Steenbreekvaren	Vaatplanten	tabel II	0 - 1 km
Tongvaren	Vaatplanten	tabel II	0 - 1 km
Veldsalie	Vaatplanten	tabel II	0 - 1 km
Wilde kievitsbloem	Vaatplanten	tabel II	0 - 1 km
Wilde marjolein	Vaatplanten	tabel II	0 - 1 km
Kleine modderkruiper	Vissen	tabel II	0 - 1 km
Paling	Vissen	tabel II	0 - 1 km
Boomvalk	Vogels	tabel III	0 - 1 km
Buizerd	Vogels	tabel III	0 - 1 km
Gierzwaluw	Vogels	tabel III	0 - 1 km
Grote Gele Kwikstaart	Vogels	tabel III	0 - 1 km
Havik	Vogels	tabel III	0 - 1 km
Huismus	Vogels	tabel III	0 - 1 km
Kerkuil	Vogels	tabel III	0 - 1 km
Ooievaar	Vogels	tabel III	0 - 1 km
Ransuil	Vogels	tabel III	0 - 1 km
Slechtvalk	Vogels	tabel III	0 - 1 km
Sperwer	Vogels	tabel III	0 - 1 km
Steenuil	Vogels	tabel III	0 - 1 km
Wespendief	Vogels	tabel III	0 - 1 km
Gewone dwergvleermuis	Zoogdieren: vleermuizen	tabel III	0 - 1 km
Laatvlieger	Zoogdieren: vleermuizen	tabel III	0 - 1 km
Rosse vleermuis	Zoogdieren: vleermuizen	tabel III	0 - 1 km
Ruige dwergvleermuis	Zoogdieren: vleermuizen	tabel III	0 - 1 km

3 Verspreidingskaart vleermuisonderzoek

Legenda

 plangebied

waarnemingen overige vleermuissoorten

 foeragerende laatvlieger

 foeragerende rosse vleermuis

 foeragerende ruige dwergvleermuis

 paarverblijfplaats ruige dwergvleermuis

4 Ontwerp projectgebied

5 Aanwijzing te behouden/planten bomen

De omcirkelde bomen (1,2 en 3) dienen te blijven behouden ten behoeve van de functionaliteit van vaste rust- en verblijfplaatsen van gewone dwergvleermuis, in panden grenzend aan het projectgebied.

